

TOLOSAKO
UDALA

2026DESA0001

TXOSTEN JURIDIKOA

Xedea: Bedaio Tolosako udalerritik bereizi eta Amezketako udalerriari eransteko udal barrutiaren aldaketa.

AURREKARIAK:

1.1- Bedaio auzoaren ezaugarriak eta Bedaioko auzotarren nahia

Bedaio, 12,1 Km²-ko azalera duen landa-auzo bat da. Administratiboki Tolosa udalerriari dagokion auzoa bada ere, ez dauka inongo muga geografikorik Tolosa udalerriaren gainerako lurraldearekin eta Tolosako hirigunetik 17km-ra dago. Distantzia ez da fisikoa bakarrik, landa-eremuan kokatutako auzoa izanik, Bedaio auzoak ezaugarri oso ezberdinak ditu Tolosako hirigunearekiko, hirigintza aldetik, jarduera sozio-ekonomikoarekiko, maila sozialean eta eguneroko bizi-ohituretan ere.

Bedaio Tolosa udalerritik bereiztu eta Amezketara eransteko nahia adierazi izan diete bedaiotarrek Tolosako Udalari eta Amezketako Udalari. Aukerarik naturalena hori dela iruditzen zaie auzoak dituen beharrei modu egokiagoan erantzuteko, udal zerbitzuen antolaketa hobetzeko eta, etorkizunera begira, garapen iraunkor eta integral baterako bide-lerroak eraikitzeko.

1.2- Araubide juridikoa

Udalerri-aldaketa hori izapidetzeko araubide juridikoa Gipuzkoako udal-barrutiak arautzen dituen martxoaren 17ko 2/2003 Foru Arauan jasotzen da, abenduaren 22ko 5/2025 Foru Arauak egindako aldaketekin. Foru arau horrek ezartzen ditu udal-barrutiaren aldaketa egiteko baldintzak, prozedura eta espedienteak bete beharreko betekizunak, eta araubide horren arabera izapidetu beharko da udal-barrutiaren aldaketarako espedienteak.

1.3- Aurrez egindako ibilbidearen urratsak

Udalerri-aldaketaren bideragarritasuna aztertzeako koordinazio-batzordea

Lehen fase batean, koordinazio-batzorde bat eratu zen, Bedaioko auzotarren ordezkariak, Tolosako eta Amezketako udal gobernuetako ordezkariak eta bi udaletako idazkariak osatua. Batzorde horren bidez prozesuaren lehen urratsak egin ziren, besteak beste, SIADECO Ikerketa Elkarteari enkargatutako 2/2003 Foru Arauak

eskatzen dituen azterlan teknikoek jarraipena egiteko eta Bedaio auzoaren udalerri aldaketaren bideragarritasuna aztertzeke.

Egindako azterlan teknikoek ondorioak

SIADeco Ikerketa Elkartek egindako azterlanean, 2/2003 Foru Arauak udal-barrutiaren aldaketa justifikatzeko eskatzen dituen alderdi guztiak aztertu dira.

Lehenik, egiaztatu da Bedaio Tolosako gainerako lurraldearekiko jarraitutasunik gabeko biztanle-gune bereizia dela, eta haren kokapen geografikoak eta harreman soziofuntzionalek lotura estuagoa dutela Amezketa-rekin. Halaber, udal-jabetzako ondarearen egoera ere aztertu da.

Bigarrenik, udalerri-aldaketak Tolosako eta Amezketa-ko udaletan izango lukeen eragin ekonomikoa eta administratiboa aztertu dira. Horretarako, Bedaion ematen diren udal-zerbitzu nagusien kostua, etorkizuneko inbertsioen eragina, Bedaio-aren udalerri aldaketak udal bakoitzaren diru-sarreretan izango lukeen eragina eta udal-zerbitzuen jarraitutasuna bermatzeko gaitasuna baloratu dira.

Azterlan horien ondorioek erakusten dute udalerri-aldaketa ekonomikoki eta administratiboki bideragarria dela bi udalerrientzat. Tolosako Udalaren kasuan, aurreikusitako eragin ekonomikoa oso mugatua da eta ez du kalterik eragiten udalaren funtzionamenduan eta zerbitzu publikoen antolaketan. Amezketa-ko Udalaren kasuan, berriz, udal-zerbitzuak Bedaio auzoan ere behar bezala emateko eta etorkizuneko inbertsioei aurre egiteko gaitasun ekonomikoa dituela jasotzen du Siadeco Ikerketa Elkartearen txostenak.

Era berean, azterlan teknikoek ondorioztatzen dute udalerri-aldaketak ez diela kalterik eragiten ez Tolosako ez Amezketa-ko interes orokorreki, eta Gipuzkoako udal-barrutiak arautzen dituen 2/2003 Foru Arauak udalerri-aldaketa sustatzeko ezartzen dituen baldintza nagusiak betetzen direla.

Erakunde arteko Mahaia

Azterlan teknikoek garapenarekin batera, prozesuaren berri eman zitzaien Tolosako eta Amezketa-ko udalbatzetako talde politikoei eta Bedaio-aren udalerri-aldaketarako Erakunde arteko Mahaia eratu zen, bi udaletako udalbatzak osatzen dituzten alderdi politiko guztietako ordezkariarekin eta Bedaio-ko auzotarren ordezkari-za batekin osatua. Mahai horren eginkizuna izan da prozesuaren gidaritza partekatua bermatzea, erakunde-aren arteko koordinazioa sustatzea, egindako lan teknikoak kontrastatzea eta Amezketa, Bedaio eta Tolosako herritarrak informatu eta ekarpenak jasotzeko prozesuak eta komunikazio instituzionala koordinatzea.

Herritarren partaidetzarako saioak

Herritarrak informatu eta ekarpenak jasotzeko helburuarekin, parte-hartze eta kontraste saioak antolatu ziren, 2026ko ekainaren 9an Bedaion, 2026ko ekainaren 22an Tolosan eta 2026ko ekainaren 23an Amezketa-n. Saio horietan, udalerri-aldaketaren arazo-iak, aplikatu beharreko araubide juridikoa, egindako azterlan teknikoek ondorio nagusiak eta aurreikusitako administrazio-prozedura azaldu ziren, herritarrek, galderak egiteko eta iritzia- nahiz ekarpenak egiteko aukera izan zezaten.

Horrez gain, Tolosako Udalak Erabaki herritarren parte-hartzerako plataformaren bidez entzuket-a-prozesu osagarri bat jarri zuen abian. Plataforma horretan udalerri-aldaketari

buruzko dokumentazioa eta Siadecok egindako azterlanaren laburpena herritarren eskura jarri ziren, eta herritarrek 2026ko uztailaren 15era arte galderak, iruzkinak eta ekarpenak egiteko aukera izan zuten. Era berean, Tolosako Udalak jasotako ekarpenei erantzuteko konpromisoa hartu zuen, Erakunde arteko Mahaiaren bitartez.

Udal-barrutiaren aldaketarako espedientearen izapidetzea

Aurretiazko azterlan teknikoak, erakunde arteko kontrastea eta herritarren informazio-eta parte-hartze jarduketak egin ondoren, prozesua udal-barrutiaren aldaketarako espedientearen izapidetze formalarik egiteko fasera iritsi da. Horretarako, **2/2003 Foru Arauaren 8.1.b) artikuluarik jarraikiz**, Tolosako eta Amezketako udalek udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko **ekimena** beren Osoko Bilkuren bidez hartzea lehenetsi du Erakunde arteko Mahaiak.

Ekimena udalena izanda, 2/2003 Foru Arauaren 8.2.a) artikuluan aurreikusitako aldaketak ukitutako udalen hasierako erabakia ez da beharrezkoa. Horrenbestez, Osoko Bilkurek udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko udal-ekimena hartzeko erabakiak espedientearen hasierako onarpena ere bere baitan hartuko du, eta espedientea 8.2.b) artikuluan aurreikusitako jendaurreko erakustaldiaren izapidera igaro ahal izango da.

TXOSTENAREN XEDEA

Txosten honen xedea da Bedaio Tolosako udalerritik bereizi eta Amezketako udalerrirari eransteko udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko udal-ekimena hartzeari, espedienteari hasierako onarpena emateari eta jendaurreko erakustaldiaren izapidea abiarazteari estaldura juridikoa ematea, eta Tolosako Udalaren Osoko Bilkurak hartu beharreko erabakiaren oinarri juridikoak zehaztea.

Horretarako, txostenean aztertuko dira udal-ekimena hartzeko eskumena eta baldintzak, ekimena Udalak berak hartzeak 2/2003 Foru Arauaren 8. artikuluen arabera dituen ondorioak, eta erabaki horren ondoren espedientea jendaurrean jartzeko bete beharreko izapidea.

Txosten honen xedea ez da udal-barrutiaren aldaketaren egokitasun teknikoa, ekonomikoa edo soziala berriro baloratzea. Alderdi horiek espedienteari erantsitako memoria eta gainerako azterlan teknikoetan aztertzen dira, eta Osoko Bilkurak hartu beharreko erabakiaren oinarri diren espedienteko dokumentazioaren parte dira.

Txosten hau egiten da, Toki-araubidearen arloan indarrean dauden lege-xedapenen testu bateginak (apirilaren 18ko 781/1986 Legegintzako Errege Dekretuak onetsitakoak) 54.1.b) artikuluan ezarritakoari jarraikiz.

GINARRI JURIDIKOAK

Lehenengoa. Espedientearen izaera juridikoa (2/2003 Foru Arauaren 5. artikulua)

Espediente honen xedea da Badaio Tolosako udalerritik bereizi eta Amezketako udalerriri eransteo udal-barrutiaren aldaketa izapidetzea.

Horrenbestez, espediente honen izaera juridikoa Gipuzkoako udal-barrutiak arautzen dituen martxoaren 17ko 2/2003 Foru Arauaren 5. artikuluan 1.c) apartatuan aurreikusitako udal-barrutiaren aldaketa motaren barruan kokatzen da, hau da, udalerrri bateko lurralde-zati bat hartatik bereizi eta beste udalerrri bati eranstea.

Era berean, espediente honi aplikagarriak zaizkio 5. artikuluan ezarritako gainerako beharkizun orokorrak; bereziki, ukitutako udal barrutiek mugakide izan behar dutela, udal-barrutiaren aldaketak ondasun, eskubide eta betebeharren gaineko ondorioak dituela, eta aldaketak ezin duela Gipuzkoako Lurralde Historikoaren mugarik aldatu.

Ondorioa: Osoko Bilkurak aztertu behar duen udal-ekimena 2/2003 Foru Arauaren 5. artikuluan 1.c) apartatuan aurreikusitako udal-barrutiaren aldaketa mota baten barruan kokatzen da, eta, ondorioz, Foru Arau horretan ezarritako araubide juridikoa aplikatu behar zaio, eta espedientearen egiaztatu eta garatu beharko dira 5. artikuluan ezarritako beharkizun orokorrak.

Bigarrena. Udalaren ekimena, Osoko Bilkuraren eskumena eta espedientearen hasierako onarpena (2/2003 Foru Arauaren 8.1.b) eta 8.2.a) artikulua)

Gipuzkoako udal-barrutiak arautzen dituen martxoaren 17ko 2/2003 Foru Arauaren 8. artikulua arautzen ditu udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko ekimena nork har dezakeen eta horretarako bete beharreko prozeduraren urratsak.

Artikulu horren 1. apartatuaren b) letraren arabera, udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko ekimena interesdun udalek har dezakete, eta kasu horretan erabakia Udal Batzarrak hartu beharko du, 5/2025 Foru Arauak ezarritako aldaketaren arabera korporazioko legezko kideen gehiengo absolutuaren aldeko botoekin hartua.

Ondorioa: 2/2003 Foru Arauaren 8.1.b) eta 8.2.a) artikuluetan ezarritakoaren arabera, Tolosako Udalaren Osoko Bilkurari dagokio Badaio Tolosako udalerritik bereizi eta Amezketako udalerriri eransteo udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko udal-ekimena hartzea, korporazioko legezko kideen gehiengo absolutuaren aldeko botoekin. Ekimena Udalak berak hartzen duenez, erabaki horrek espedientearen hasierako onarpena ere bere baitan hartzen du, eta ez da 8.2.a) artikuluan aurreikusitako beste hasierako erabaki bereizirik hartu behar. Horrenbestez, espedientearen 8.2.b) artikuluan aurreikusitako jendaurreko erakustaldiaren izapidera igaro daiteke.

Hirugarrena. Jendaurreko erakustaldia eta ondorengo izapideak (2/2003 Foru Arauaren 8.2.b), c), d) eta e) artikulua)

Udal-ekimena hartzearekin batera, Osoko Bilkurak une horretan formalizatutako espedienteari eta hura osatzen duen dokumentazioari hasierako onarpena emango die, eta dokumentazio hori jendaurrean jartzea erabakiko du. Jendaurreko erakustaldiaren xede izango dira, beraz, Osoko Bilkuraren erabakia hartzeko unean espedientearen txertatuta dauden eta udal-barrutiaren aldaketaren oinarri den hurrengo dokumentua: Badaio auzoa Tolosatik bereiztu eta Amezketara eransteo prozesuaren Justifikazio txostenaren dokumentua.

Zehazki, 8. artikulua 2. apartatua ezarritako hurrengo administrazio-izapideak bete beharko dira.

- Espedientea jendaurrean jarri beharko da, gutxienez hogeita hamar egunez, udaletxeko iragarki-taulan, Gipuzkoako Aldizkari Ofizialean eta, gutxienez, zabalkunderik handienekoak diren egunkarietako batean argitaratuz.
- Jendaurreko epea amaitutakoan, ukitutako udalek aurkeztutako erreklamazioak ebatzi eta udal-barrutiaren aldaketaren inguruko erabakia hartu beharko dute, udalek ekimena hartzeko eskatutako gehiengo berarekin.
- Ondoren, ukitutako hautesleen iritzi ez-loteslea jaso beharko da, foru arauak aurreikusitako moduan.
- Eta, azkenik, 11. artikuluan zerrendatutako dokumentazio guztiarekin osatutako espedientea Gipuzkoako Foru Aldundiari bidali beharko zaio, hark dagokion ebazpena eman dezan, indarrean dagoen araudiaren arabera.

Ondorioa: Tolosako Udalaren Osoko Bilkurak eta Amezketako Udalaren Osoko Bilkurak udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko ekimena hartzen badute, **erabaki hori hasierako onespeneren baliokide izanik, espedientea jendaurrean jartzeko izapidea abiarazi ahal izango da.** Ondoren, 2/2003 Foru Arauaren 8.2.c), d) eta e) artikuluetan aurreikusitako izapideak egin beharko dira: **jendaurreko erakustaldian aurkeztutako erreklamazioen ebazpena eta udalaren behin betiko edo amaierako erabakia**, bereizi nahi den lurralde-zatiko hautesleen iritzi ez-loteslea jasotzea eta, espedientea 11. artikuluan eskatutako dokumentazioarekin osatu ondoren, Gipuzkoako Foru Aldundiari igortzea, behin betiko ebatz dezan.

-Bedaio Tolosako udalerritik bereizi eta Amezketako udalerriri eransteko proposamena Gipuzkoako udal-barrutiak arautzen dituen martxoaren 17ko 2/2003 Foru Arauaren 5. artikulua 1.c) apartatua aurreikusitako udal-barrutiaren aldaketa motaren barruan kokatzen da, hau da, udalerritik bateko lurralde-zati bat hartatik bereizi eta beste udalerritik bati eranstea. Ondorioz, Foru Arau horretan ezarritako araubide juridikoa aplikatu behar zaio.

- 2/2003 Foru Arauaren 8. **1.b)** artikulua arabera, Tolosako Udalaren Osoko Bilkurak eskumena du Bedaio auzoaren lurraldea Tolosako udalerritik bereizi eta Amezketako udalerriri eransteko udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko udal-ekimena hartzeko.

- **Tolosako Udalaren Osoko Bilkurak eta Amezketako Udalaren Osoko Bilkurak udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko ekimena hartzen badute, erabaki hori hasierako onespeneren baliokide izanik, espedientea jendaurrean jartzeko izapidea abiarazi ahal izango da.**

Hasierako onarpen horrek ez du udal-barrutiaren aldaketa behin betiko onartzea esan nahi; haren ondorioa da espedientearen izapidetzearekin jarraitzea eta 8.2.b) artikuluan aurreikusitako jendaurreko erakustaldiaren izapidera igarotzea.

- Horrenbestez, Osoko Bilkurak udal-ekimena hartu eta espedienteari hasierako onarpena emanez gero, formalizatutako espedientea jendaurrean jarri beharko da gutxienez hogeita hamar egunez, 2/2003 Foru Arauaren 8.2.b) artikuluan ezarritako moduan. Jendaurreko erakustaldia amaitutakoan, prozedurak 8.2.c), d) eta e) artikuluetan aurreikusitako izapideekin jarraituko du: ukitutako udalek udal-barrutiaren aldaketa bidezkoa den ala ez erabakiko dute **udalaren behin betiko edo amaierako erabakia**, **jendaurreko erakustaldian** aurkeztutako erreklamazioak **ebatzi ostean (halakorik balego)**; ondoren, bereizi nahi den lurralde-zatiko hautesleen iritzi ez-

loteslea jasoko da; eta, azkenik, 11. artikuluan zerrendatutako agiriez osatutako espedientea Gipuzkoako Foru Aldundiari bidaliko zaio, behin betiko ebatz dezan.

- Aurreko guztia kontuan hartuta, eta espedientean jasotako aurrekariak, egindako azterlan teknikoak eta aplikatu beharreko araubide juridikoa aztertu ondoren, ez da antzematen legezko eragozpenik Tolosako Udalaren Osoko Bilkurak Bedaio Tolosako udalerritik bereizi eta Amezketako udalerriri eransteko udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko udal-ekimena har dezan, espedienteari eta hura osatzen duen dokumentazioari hasierako onarpena eman diezaion eta jendaurreko erakustaldiaren izapidea abiaraztea erabaki dezan, 2/2003 Foru Arauaren 8. artikuluan ezarritakoaren arabera.

Horrenbestez, Idazkari honek aldeko txostena ematen dio udal-barrutiaren aldaketa sustatzeko udal-ekimena hartzeko, espedienteari hasierako onarpena emateko eta jendaurreko erakustaldiaren izapidea abiarazteko.

